

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 betűsor egyszeri hirdetése
 30 f. Közlemények sora 80 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Húsvét ünnepén.

Húsvét ünnepe az eszme, az igazság diadalának és győzelmének magasztos ünnepe.

Régi életigazság, hogy a küzdésre a győzelem, a golgothai kálváriára a feltámadás, a háborúra a béke, a bűnbánó megtérésre a megváltás következik.

Igy diadalmaskodott Jézus is bűnön, halálon és enyészeten. Diadalmaskodott ádáz ellenségeinek, gonosz farizeusainak minden erőfeszítése, hatalma, cselvetése, ármánya és rágalma dacára. Rövid ideig tartott a gonoszság diadala, az igazság keresztrefeszítése, — harmadnapra „a korporsóból is kitört és eget kért“.

Carlyle szavával élve, „a hősök hőse“ volt Jézus ebben a küzdelemben. Soha senki nagyobb csatát nem vívott, nagyobb hőstettet nem hajtott végre, fenségesebb küzdelmet nem folytatott, mint éppen a názárethi Jézus. És e harcában nem jajgatott vagy szidalmazott, hanem tűrt, szenvedett és megbocsátott. Az ő küzdelme nem e világ fiainak lármás, zajos küzdése, hanem az üldözött és félreértett szentség és isteni ártatlanság mély, benső küzdelme Istenországába mindennemű ellenségeivel szemben. És a szenvedések közepette tanúsított mélyes hallgatásában nem a rezignáló kétségbeesés nyilatkozott meg, hanem ellenkezőleg szent passiójában beteljesedett az,

amit Jezsaiás próféta jövendölt a Messiásról, hogy „a földet megveri szájának vesszejével és ajakának lelkével megöli a hitetlent“. Az igazság szellemi fegyverével való küzdelmet a názárethi Jézus mutatta meg a világnak, és húsvéti diadala záloga annak, hogy a testet megölheti a brutális erőszak, az igazságot és a szeretetet keresztre feszítheti az ököljog, de magát az eszmét meg nem semmisítheti sem a börtön, sem a máglya, sem a kereszt, sem a kard vagy az ágyúgolyó.

Tanuljunk hát Jézustól küzdeni és győzni. A világháborúban eléggé dicsőítettük — és méltán — nemzeti hőseink küzdelmét és győzelmét, mi mellett húsvét ünnepén ne felejtsük meg az Istenországába, az eszmék és igazságok világa szellemi, titáni küzdelméről és diadaláról sem! Legyen az ő héroszi alakja példányképünk ebben az immár négyéves titáni küzdelemben szenteskedő gonosz ellenségeinkkel szemben!

Az igazságnak mégis csak győznie kell, és nem lehet ott igazság, ahol — mint ellenségeinknél — a szenteskedő hazudozás és rágalmozás a fegyver. Nagypénteki gyászunkra majd csak elkövetkezik a húsvétnek is ünnepi öröme. Ellenségeinken máris mintha az Isten büntető igazságosságának világítélete hajtatnék végre. Hiszen az a kegyelmes és igazságos Isten, aki valamikor, „az idők teljességében“ az egész emberi

nemzetségen megkönyörült, a mostani nagypéntekünkre is majd csak elhozza a húsvétot. Lesz még ünnep e világon! A mi váltásunk Istene ő, kinek örökéletünket köszönhetjük; hogyné szabadítana meg bennünket földi bajainktól s hogyné oltalmazná meg földi életünket? Velünk volt ő az orosz nagy henger s az oláh betörés idején is. Velünk volt ő ezer éven át is és nem hagyhat el bennünket a mostani vészek idején sem.

De mi se hagyjuk el őt! Már pedig úgy látom, hogy némely néprétegek és foglalkozások elhagyták őt az önzés ama orgiáival, amelyek ma a front mögött, a világháború utolsó fejezetében valósággal dühöngenek. Pedig ha valamikor, úgy ma, a tagadó szellemek rombolása idején vigyáznunk, virrasztanunk és imádkoznunk kellene. Nem látom a lelkek egységét s az atyafiak békeességét társas közösségi életünkben. Mintha nem volnának szemünk a látásra és füleink a hallásra, és mintha csak szándékosan mi magunk készítenők elő a külellenségek légióival szemben kivívott és világszerte csodált vitézségünk és győzelmeink dacára Muhinál, Mohácsnál, a majtényi síkon és Világosnál való újbóli elbukásunkat a jövőben. Politikai pártjaink, s különböző néprétegeink, osztályaink és foglalkozásaink mintha csak versenyeznének fent és alant egymással

TÁRCA.

A koldusokért.

Húsvét hétfője volt. A záró ének
 Végső akkordja lezúg elhalón,
 Fel-felkerekedtek hát ifjak, vének,
 Hömpölyg a nép a nagy templomhajón.

Künn melán tarka gondolatim szőttem,
 Követve a gomolygó tömeget,
 Fényes szép delnő lépdegélt előttem,
 Mellette kis leányka tipegett.

Helyes teremtés a fejlődő gyermek,
 A természet bő kézzel véle bánt,
 Oly kedves volt, hogy a koldusseregnek
 Keztyűs kacsóval nyújtott adományt.

A jámborok hálát rebegnek buzgón,
 Nyilván inyükre a dús aratás,
 Nem bannák semmi mód, ha több ünnep von?
 S mennél többször esnék feltámadás!

A lány megszólal: „Az csak nem való tán,
 Mit az imént pap bácsi prézsmítált,
 Hogy a jó Krisztus Jézus a keresztfán,
 Minden emberért tűrt el kínhalált?“

Ez undorító, ronda csöcselékért
 — Miköz a koldusokra mutatott —
 Egy Istenfia csak nem onthatott vért?
 Bitón érettük meg nem halhatott?...”

Az anya rászól a kis fecsegőre
 És feddi halkán: „Nagy vétek a gög,
 A te becsmérő szavad balga, dőre,
 Velünk egyforma teremtmények ők.

Ne a külsőt nézd az embertárson,
 Nem e szerint indul az égi kegy,
 Kopott ruhafosztlány, vagy cifra bársony,
 Az Úr színe előtt az egyre megy!“

Eltűntek... De a gyermek gagyogása
 Ott motoszkált a lelkem mélyiben,
 Elgondolám, hogy a jó Messiásra
 Ujjent nagy szükség volna ideleinn.

Aki e népet rongyoktól, éhségtől
 És nyirkos oduiktól mentse meg:
 Jövel Istenfi, szállj alá az égből
 És folytasd üdvözítő művedet! M...sz.

Linos.

Irta: Dubay Anna.

Poseidon istennek mutatja be áldozatát
 Linos. Legszebb termését, kertjének nemes
 gyümölcsseit, hazája legtermékenyebb földjének,
 az euboeai félszigetnek gazdag terméséből a
 legjobbat áldozza fel a tenger haragvó istené-
 nek oltárán.

A finom, égő, illatos olaj lángja bevilágítja
 Poseidon templomát. A szobor rideg kőarca,

merev tekintete a tenger felé van fordítva,
 hogy Karystia pogány lakóinak hite szerint
 lecsendesítse a tenger háborgó hullámain.

Az áldozati tűz füstje összevegyül az égő olaj
 füstjével, sűrű fátyolba burkolva a köisten alakját.

Linos kedvező időért, szerencsés utazásért
 könyörög a tengerek urához. A templom egy
 oszlopához húzódva, komor arccal néz a tűzbe,
 melynek lángja lassan felemlegeti az áldozati
 gyümölcsöt.

Linos háza előtt, a pálmafák árnyában leánya,
 Anaemona pengeti lantját. Finom ujjai könnyű
 billenéssel futnak végig a húrokon. Nővérei:
 Euridike és Zoe dallamos énekét kíséri lantján.
 A múzsákat, a nymphákat és különösen a najádo-
 kat, a víziisteneket, Poseidon szolgálóit dicsőítik
 zengzetes dallal. Majd a főistenségekhez fordul-
 nak, hogy atyjuk Linos és anyjuk Aulia életét
 hosszabbítsák meg kegyesen.

Karystia kikötőjében útrakészen álló hajó
 horgonyoz. Linos kereskedő megrakott hajója,
 mely Athenbe viszi majd Linos kertjének bő
 termését. A gazdag kereskedő rabszolgái át-
 kötözik a ládákat, zsákokat, a felhalmozott árút
 a hajó oldalaihoz erősítik, és a hajó belsejében
 nyugalomra térnek.

A friss reggeli szellő hasztalan erőlködéssel

régi átkunk: a visszavonás, széthúzás, gyűlölködés és meggyanúsítás gonosz szellemeinek földidézésében és nem vesszük észre vagy legalább is nem mérlegeljük eléggé, hogy a délen és a keleten gonosz ellenségeinkkel szemben nemzeti létünk jövő megalapozásáról van szó és nem akarjuk belátni, hogy nekünk magyar értelmiségnek szövetkeznünk kellene hazá és egyház érdekében az Istent, hazát tagadó nemzetközietekkel és azok modern hitetlenségével és erkölcstelenségével szemben egyaránt.

Nem jól van ez így, atyámfiai, férfiak! Nekünk meg kell tisztulnunk a világháborús salaktól; az Istent, embert és hazát megtagadó *Stirner* Miksa-féle önzésnek mai orgiáitól. Megszégyenítik e lelketlen hiénák azokkal az első háborús idők nagy erényeit, az együvértartozás és önfeláldozás hősi tetteit. Ezeknek az állapotoknak megálljt kell kiáltanunk, mert ellenesetben hiábavalók voltak a nagy áldozatok ebben a nagy világtusában. Nemzetünk gerince: az intelligencia ma igen nagy veszedelemben van, aminek csak szomorú vége lehet ebben a sokat szenvedett hazában. Az önzés gonosz orgiái mellett el kell merülniök a jobbakkal. Nemes legyen a küzdelmünk, humánus a viaskodásunk, s akkor a húsvéti győzelem sem fog elmaradhatni. E gondolatokkal eltelve és azokat komolyan megszívlelve üljük meg e nagy világtusában is a húsvéti ünnepet. Áldás és béke legyen velünk Istentől, a mi atyánktól összes egyéni és társas közéleti vonatkozásainkban most és mindenkoron!

Dr. Szlávik Mátyás.

Hatvanhetesek hazaérkezése.

A háború elején szinte ostromállapotban leledtek az eperjesi laktanyák: a bevonult fiúkat keresték fel a hozzátartozóik. A környékről tömegesen jöttek be a népek — természetesen nem üres kézzel, hanem élelmiszerekkel megrakodva s minthogy a laktanyába be nem

támadja a tenger hullámain. Gyenge fuvalattól csak könnyű rezgésbe jön a víz felszíne, a hajó kifeszített vitorlájának esik hát, mintha tetetlenségét azon akarná megbosszulni.

Linós tengerparti házában már korán reggel ébren van az egész család. Anaemona ujjongva ölti magára ruháját. Barna haja elől kétfelé fésülve, hullámos fürtökbe köríti kreol arcát. Fején ugyanolyan pántot visel, mint ruhája szegélye, mely az ég azurkék színét mutatja. A redőzött diploidiont ezüst csat tartja össze vállain. Fehér ruhája bő redőkben omlik le magas termetén.

Nővérei ezer megbízással ostromolják, melyet Athenben kell majd elintéznie, Aulia aggodalmas arccal kémleli a tengert, mely azonban fonséges nyugalomban biztatólag tárul szemlélője elé.

Linós komor arca, sötét tekintete megnyugva nyugszik övéin. A hosszú tengeri útra gondol, a hosszú távollétre, s engesztelhetetlen haraggal szomszédaira, kik majd távollétét felhasználva, újra megdézsmálják gondozott kertjét, mint évekkal ezelőtt, midőn üzleti ügyei Athenbe szólították. Gyűlöli őket, s vak gyűlölete fokozódik, ha arra gondol, hogy Aulia fáradságos, türelmes munkája haragosai martaléka lesz. Megvetéssel gondol az

mehetnek, türelmesen bevárták, amíg a fiú kiszabadul s akkor ott künn, vele együtt fogasztották el a hozott elemőzsiát. Ezzel azonban a válást még nehezebbé tették. Ez indíthatta arra a hadügyi kormányzatot, hogy a menet-zászlóaljak kiképzését teljesítő pótzászlóaljakat más garnizonba helyezték. Így került a 67-es ezred pótzászlóalja Ungvárra — csereképen a 66-os ezred pótzászlóaljáért, mely viszont Eperjesre jött.

Biztató jelnek tekintjük azt a tény, hogy a hadügyi kormányzat nem zárkózik el többé attól, hogy a pótzászlóaljak saját hadkiegészítő kerületükben maradjanak, ez is az annyira óhajtott s nehezen várt béke közeledését jelenti. Örvedetes esemény minden bizonnyal a 67-es pótzászlóalj hazaérkezése s a három vármegye, melyből az ezred regrutálódik, elismeréssel adózik Sárosvármegye főispánjának, Koós Bélának, ki ez ügyben terjedelmes emlékirattal fordult a hadügyi kormányhoz. Nagyobb jelentőségűnek tartjuk azonban s érdeklődésünk fokozott mérvben fordul azok felé a 67-esek felé, kiket Oroszország mérhetlen téreiről, a messze idegenből hozott haza a honvágy. Ezek már tűzben állottak s hadifogságba esve, kínzó sanyargatás között ették az idegen nép kenyerét. Ezeket még nem cserélték ki a nálunk levő fogoly oroszokért, úgy szöktek haza sok-sok nélkülözés, veszély közt az idegen országból.

A múlt héten ment végbe az Ungvárról visszahelyezett pótzászlóalj és az orosz hadifogságból szökött 67 esek Eperjesre való jövele. A városi tanács a háziezredbeliek fogadására megtette a kellő intézkedést. Felhívására a város főutcája lobogódiszt öltött. Március 27-ikén, szerdán jött be az első szállítmány, a gépfegyverszárad, néhány hadifogollyal. A vasúton Magyar József, helyettes polgármester lelkes szavakkal üdvölte a hazatérőket, mire Gmach Károly őrnagy válaszolt. A róm. kath. templom előtti téren folytatódott a fogadtatás, itt dr. Novák István g. kath. megyéspüspök és Zaborovszky Béla pápai praelátus teljes főpapi díszben áldották meg a katonákat.

Csütörtökön közel 400 hadifogoly érkezett városunkba, kiknek fogadása hasonló módon történt.

Megyénk agilis főispánja, lévai Koós Béla a visszahelyezés ügyében nagy érdemeket szerzett, mert nemcsak hogy maga tett lépéseket irányadó helyen, de az érdekelt Szepes- és

egész emberiségre, kitől eddig csak rosszindulatot tapasztalt. A bosszúvágy emészti háborgó lelkét.

Aulia meggyújtja az áldozati tüzet Zeus háziszobra előtt. Linós és Anaemona felkészültek az útra. Aulia és két leánya elkísérik a távozókat a hajóig, és megölelve őket elbúcsúznak tőlük.

A tenger habjai körülcsapkodják a hajó oldalait, és felcsapódnak a partra. A hajó orra belehasít a zöldes vízbe és elindul utasaival. Anaemona boldogan mosolyogva integet anyjának és nővéreinek, míg a part el nem vész szeme elől. Azután elmaradhatatlan lantjának szalagját nyakába akasztva, leül apja mellé. Szótlanul karolja át annak széles vállait, s mindketten a tenger néma szemléletébe merülnek.

Hosszú, fárasztó tengeri út után Stiria partjain horgonyt vet Linós hajója, mely meginog, s rövid himbálódás után megáll a kikötőben. Az utasok örömmel szállnak partra, a rabszolgák a hajórakományt szállítják le.

„Leányom, mutassunk be hálaáldozatot a víz istenének, hogy baj nélkül partra segített”, mondja Anaemona atyja.

Ennek megtörténte után Linós árúja egy részét értékesíti, a többit pedig kocsikra rakva, szállítja Athen felé.

Liptómegeket is belevonta a mozgalomba; megmutatta ezzel a ténykedésével, hogy a rábízott megye vitális érdekeit fel tudja ismerni s azokat felkarolva, realizálásuk iránt sikeresen közbenjárni képes.

Elismerésképp regisztráljuk, hogy az eszme keresztülvitelén Fiffik Árpád, az EPERJESI UJSÁG h. szerkesztője is buzgólkodott s ez ügyben két ízben Ungvárt is járt.

A hadiadókról.*

Irta **Frimmel Gyula** p.-ü. s.-titkár. (Folyt.)

De, és itt lépünk a fejlődés harmadik szakába, amikor az állam megnövekedett szükségletei kielégítése céljából újabb jövedelmi forrásokat nyit, már szakít az elavult hozadéki adórendszerrel s a szociális eszmék hatása alatt áttér a személyi adózás rendszerére, ebben és ezzel valószínűleg meg a modern adópolitikának az arányos adóztatáson nyugvó elvét. Ezen adórendszerben már a személy áll előtérben, az adótárgy már csak mint másodrangú tényező szerepel. Itt már a személyt, az egyest, az állampolgárt, annak anyagi erejét, szolgáltatási képességét veszem bonckés alá. Itt már azt vizsgálom, azt kutatom, mennyi erő rejlik az egyesben, az egyénben, itt már azt igyekszem mérlegelni, hogy az az állampolgár, ez az államtestet alkotó sejt mily erővel bír, mily mértékben, mily határig vehetem az államtest céljaira az ő teljesítőképességét igénybe, mi az a maximális erő, mellyel saját érdekei veszélyeztetése nélkül az államtest működéséhez hozzájárulni képes, melyik az a minimális energia, melyet saját élete fenntartása felemész, melyből az összlet, az állam céljaira nem áldozhat, itt tehát már az egyén teljesítőképessége szabja meg az igénybevétel határát. Itt az állam már az egyén tényleges anyagi erejének a köz szolgálatába való állítására törekszik. Itt az állam a szolgáltatás progresszív emelésével már a tőkehalmozásra, a kapitalizmus túltengésére is befolyást igyekszik gyakorolni, itt az állam a létminimum megállapításával már a gyengéket is oltalmába veszi. Itt az állam már a jövedelem elosztásának is irányt szab.

A háborús adószolgáltatás terén két adórendszerrel: a hozadéki tárgyi és személyes adókkal fogunk a jövőben dolgozni.

A hozadéki adóknak háborús jellegük annyiban lesz, hogy amint már említettem, a folyó

* Felolvasta szerző a febr. 26-ikán rendezett vitaestén.

II.

Nagy néptömeg van összegyűlve Athen főterén. Világbölcsek, görög nemesek, nők, polgárok, egyszerű nép. Az óvilág fővárosának lakóiból minden réteg képviselve van. Mind többen és többen sereglenek a térre, meg tudandó, hogy mi történik ott. A főter magaslatán egy ember áll. Hellas ragyogó napja megaranyozza tisztas alakját. Ez embert hallgatják fokozódó érdeklődéssel.

E pillanatban egy komor arcú, vadtekintetű férfi lép a térre, karján vezetve egy ifjú leányt.

„Nézd, nézd atyám, mennyi ember, menjünk mi is oda, hallgassuk, mit beszél az idegen férfiú. Sohasem hallottam még ilyen csengő hangot. Jőjj közelebb atyám!”

Linós le akarja beszélni leányát, figyelmét elterelendő a tömegről, oda akarja hagyni a főteret. Anaemona azonban annyira könyörög, hogy végre nem tud ellentálni legkedvesebb leánya kérésének. Megkérdezi egy közelben álló polgártól:

„Kicsoda ez az ember és mit beszél?” „Ez ember neve Pál és egy új Istenről beszél Athen népének.”

Linós közelebb megy és ők is elvegyülnek a tömegben. Linós figyelmét lekötik az apostol következő szavai:

évtől kezdve egyes adónemeknek a kulcsa, százaléka fel lesz emelve 60%-kal, még pedig a földadó, a házosztályadó, a tőkekamatadó — kivéve a betéti tőkekamatadót —, a II. és III. oszt. kereseti adó. Ezen adóemeléssel bővebben nincs mit szólnom, mert annak kivételével, megállapítása teljesen az eddigi rendszer mellett, az eddigi elvek szerint fog történni, csak 60%-kal több lesz az adóösszeg, így pl. 10 kor. III. oszt. kereseti adó helyett a jövőben 16 kor. lesz az adó. Igaz, hogy e mellett az adóemelés mellett a községi adószolgáltatások csökkenni fognak, amennyiben a törvénytervezet az I. oszt. kereseti adót a községek részére szándékozik átengedni s így a községek ezen új bevétele lehetővé fogja tenni a községi adók százalékának mérséklését.

Sokkal komplikáltabbak és újszerűbbek azonban a háborús költségek fedezetére direkt életbeléptetett személyes természetű adók, ú. m. a jövedelemadó, a vagyonadó és a hadinyereségadó.

A személyi adózásnak gerince, mely háborús adótörvényeinket is uralja, a jövedelemadó, melynek a többi háborús adónemek, mint a vagyonadó s hadinyereségadó, csak kiegészítő, kiegészítő mellékhatásai.

A jövedelemadó alaptörvénye az 1909. évi X. t.-c., mely azonban ma már éppen az 5-ik novelláris módosításon megy keresztül.

A jövedelemadótörvény jelenleg nincs még a maga egészében életbeléptetve, hanem csak a 10,000 kor.-t meghaladó összjövedelmekre. Vagyis jövedelemadót csak az adómentes és adóköteles összjövedelme a 10,000 kor.-t meghaladja.

Még pedig jövedelemadó alá esnek a belföldön lakó magyar állampolgárok összes jövedelmeik után.

A külföldön lakó magyar állampolgárok a magyar szent korona országainak területéről folyó jövedelmeik után.

Az országban lakó vagy tartózkodó külföldi állampolgárok összes, tehát úgy belföldi, mint külföldi jövedelmeik után.

A belföldön nem lakó külföldi állampolgárok a magyar állam területéről folyó jövedelmeikre nézve.

Vagyis az adó alá kerülő jövedelmeket egyszerűbben úgy lehet meghatározni, hogy a belföldön tartózkodó személyeknek összes, úgy belföldi, mint külföldi, a külföldön tartózkodóknak pedig csak a belföldről származó

jövedelme esik jövedelemadó alá. Meg kell azonban jegyezni, hogy mindez csak viszonyosság hiányában áll fenn. Mert ha valamely külföldi állammal szerződésünk van, úgy viszonyosság esetén a külföldről származó jövedelem Magyarországon sem vonatkozik adó alá. Jelenleg azonban csak Ausztriával vagyunk az adózás terén viszonyosságban.

A felsorolt fizikai személyeken kívül azonban jogi személyek is lehetnek a jövedelemadó alanyai, nevezetesen:

A közbirtokosságok, volt úrbéri közösségek, a határvidéki földközösségek, továbbá

a külön kezelt vagyontömegek, mint csőd-tömegek, végrehajtási tömegek, hagyatékok, nyugvó örökségek, természetesen ezek is akkor, ha összjövedelmük a 10,000 kor.-t meghaladja.

A természetes személyeknél az adóztatás azonban nem személyenként, hanem háztartásonként történik. Vagyis a családfőnek jövedelméhez számítandó mindazon jövedelem, mely a vele közös háztartásban élő tagoknak jövedelméből származik, hacsak beigazolást nem nyer, hogy ezek jövedelme nem kerül a háztartás fejének rendelkezése alá. A közös háztartást annak feje képviseli, tehát ez válik adóalannyá még akkor is, ha neki magának egyébként jövedelme egyáltalán nincs is.

Nem esnek azonban jövedelemadó alá a király, királyné, az állam, az idegen államok diplomáciai képviselői és exequatort nyert hivatású konzulok, a külföldi állampolgárok, s azok a személyek, kiknek nemzetközi jogelvek vagy egyezmények a jövedelemadómentességet biztosítják, végül, akik 10,000 kor.-t meg nem haladó jövedelemmel rendelkeznek.

Vannak ezenkívül oly bevételek is, melyeknek a törvény adómentességet biztosít, ilyenek az uralkodóház tagjait az udvartartásból megillető járandóságok, az országgyűlési képviselők képviselői tiszteletdíjai, a kikötés nélkül, önként, tehát külön magánjogi címen nem alapuló támogatások, felmenőknél, lemenőknél, oldalrokonoknál, ha az, aki a támogatást adja, adóköteles, mert ebben az esetben a támogatást adó már ezen összeg után fizeti az adót. A vagyonszösség jövedelméből a tagoknak járó részesedés. A katonai személyek fizetése s egyéb járandóságai, a közszolgálati alkalmazottak háborús segélye, családi pótléka. A magánszolgálatban levőknek pedig a 20,000 kor.-t meg nem haladó illetményei.

melyeket a gyermekek is érthettek, győzedelmeskedett az idegen föld mesterként bölcsészetének minden fogása felett. Linos hálásan simogatta meg leánya arcát.

Az atheniek közül, egy előkelő tanácsos példájára, sokan megtértek, felvették az új hitet. Köztük volt Linos kereskedő és leánya Anaemona is.

III.

Othton vannak az utasok. „Kincset hoztunk magunkkal Athenből — mondja Linos nejének —, olyan kincset, milyenről nem hallottál soha, Aulia. Magunkkal hoztuk szívünkben az egyedüli igaz Istent, mindnyájunk Urát.”

Anaemona élénk szavakkal beszél el anyjának és nővéreinek atheni élményeiket. Ismétli az ott hallott apostoli szavakat. Ismerteti az új hit megtanult igazságait; Anaemona meggyőződéssel teljes beszédére Aulia és két leánya is az egy igaz Isten hívőivé lettek.

Linosa karjára veszi Zeus háziszobrát. Kiviszi a tenger partjára és határozott lökéssel beledobja a vízbe. A hullámok összecsapódnak felette, nagy karika képződik a felszínen, mely fokozatosan kisebbé válva, lassan elenyészik s a víz visszanyeri mozdulatlanlanságát. Linos visszamegy háza elé, leül a köpadra és réveteg tekintete elmerül a csillagos ég szemléletébe, honnan el fog jönni a megismert Isten országa.

Ezek a jövedelmek adó alá nem esnek, csakis annak megállapítása végett vétetnek figyelembe, vajjon az adózó összjövedelme a 10,000 kor.-t eléri-e vagy sem.

A katonai járandóságok és közszolgálati alkalmazottak összes fizetése s a magánszolgálatban állóknak 20,000 kor.-t meg nem haladó illetménye bár adómentes, de a progresszív adókulcsot fokozza, vagyis az adóköteles jövedelemrész után oly kulcs szerint fizetik az adót, mintha az adómentesség kedvezménye fenn nem állana.

Az adózásnál az adóalapot az adóköteles tiszta jövedelem képezi. Adóköteles jövedelemnek tekintendő a törvény szerint az adóalanynak bármely forrásból eredő és akár tényleg befolyó, akár őt megillető pénzbeli vagy pénzértékkel bíró egyéb bevétele, melyhez saját házában bírt vagy illetményképen élvezett lakásának hasznáértéke, továbbá akár a sajátjából felhasznált, akár illetményképen vagy ingyen kapott gazdasági, üzleti vagy egyéb cikkek bevételére is hozzászámítandó. Ezen nyers bevételnek a törvény szerint megengedett levonások után fennmaradó része alkotja az adóköteles tiszta jövedelmet.

Az adóköteles jövedelemnek ez a meghatározása azonban nem precíz, sőt ellenmondást is tartalmaz, mert ha az adóköteles jövedelem a tényleges bevétel, akkor nem lehet jövedelemnek minősíteni azt, ami csak megillet, de be nem folyt. Csak befolyó bevétel van; ami még be nem folyt, hanem csak megillet, az nem bevétel, az csak követelés, mely bevétellel csak kiegyenlítéskor válik.

A törvény ezen homályos s ellenmondó rendelkezését a közigazgatási bíróság felmerült esetekből kifolyólag akként értelmezi, hogy úgy a kézhez vett, befolyt bevételeket, mint a követeléseket jövedelemnek minősíti. Magától értetődően, hogy amennyiben a követelés már jövedelemnek számítatott, az a későbbi évben, amikor tényleg befolyik, újból alapul nem vehető.

Többször merült fel az a kérdés is, hogy vajjon a jövedelem arra az évre számít-e, amelyben az annak alapját képező tevékenységet kifejtették, vagy pedig arra, amelyben kifizetésre került. Itt ingadozó a joggyakorlat. Van olyan közigazgatási bírósági ítélet, mely pl. a províziót nem a kifizetés, hanem a kiérdemlés évében veszi alapul. A részvénytársaságok igazgatósági, felügyelőbizottsági tagjainak jutalékjövödelme ellenben nem a kiérdemlés, hanem a kifizetés évében adóalap, a kereskedelmi törvény 179. §-a alapján arra az álláspontra helyezkedvén a közigazgatási bíróság, hogy az igazgatósági, felügyelőbizottsági tagoknak követelési joga a mérleg elkészítésével, annak közgyűlési jóváhagyásával áll elő.

Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a joggyakorlat oly követeléseket minősít jövedelemnek, melyek peresíthetőkké váltak s azon időpont jövedelmének tekintti, mely időpontban beállt a peres úton való érvényesítés lehetősége.

Ezzel azonban még koránt sincs megoldva a kérdés. Lehetnek olyan perelhető követelések, melyeknek befolyása vagy melyeknek összege kétes. Áll ez különösen a szellemi tevékenység ellenértékére és az ú. n. liberális, mint ügyvédi, orvosi foglalkozások eredményére, amelyeknek összege előre pontosan meg nem határozható s melyeknek behajthatósága is gyakran illuzórius.

Viszont a kereskedőnél, aki az árú eladásakor hitelezett és ezt a hitelnyújtást a kettős könyvvitel szabályai szerint ellenértékként elkönnyveli, a követelés bevétel gyanánt számítandó s ezt megfelelőleg ellensúlyozza a kétes és behajthatatlan követelések leírása. Annál azonban, aki nem folytat kereskedői üzletet és kettős

„Atheni férfiak! Sok templomot láttam nálatok, midőn városokban járkáltam. De a sok templom és oltár között találtam egyet, melyre ez van írva: „Az ismeretlen istennek”. Van egy isten tehát, akit tiszteltek, anélkül, hogy ismernék. Ez az az Isten, akit én nektek hirdetek, aki jelen van mindenütt, mert ő a mennynek és a földnek az ura.”

Pál apostol ezen szavai felkeltették Linos érdeklődését. További szavai mindig jobban és jobban lekötötték figyelmét. Csodálkozva hallgatta, hogy ez az új Isten milyen irgalmas, könyörülő, ki békét és szeretetet önt követői szívébe. Magában összehasonlította az új Istent a pogány istenekkel, és lelkében csodálatos átalakulás történt. A régiéket nem tudta szeretni, félt tőlük és áldozatokkal igyekezett távol tartani magától haragjukat. Nem is hallott soha ez istenek igazságosságáról beszélni, ellenkezőleg olyanoknak tartotta őket, kik az emberekkel jó vagy rossz szeszélyeik szerint bánnak. Az apostol következő szavaira: „Imádd az Istent és szeresd felebarátodat mint önmagadat”, Linos szívében a gyűlölet helyét észrevétlenül elfoglalta a keresztény szeretet.

Anaemona elragadtatással nézte és hallgatta a szónokot, kinek alakja a tömeg felett láthatóan kimagaslott, s ki egyszerű, világos szavaival,

könyveléssel a be nem folyt vagy kétes követelések leírására nincs alkalma, törvényeink rendelkezése sérelmes és igazságtalan lehet, melyen nem sokat enyhít az 1909: X. t. c. 11. §-ának harmadik bekezdése, amely a peressé vált tőkejövedelem számbavételét mellőzi és csak a per befejeztével megtérült bevétel rendelési számba venni. Ezt a kedvezményt ki kellene terjeszteni azokra az esetekre, midőn a fél kimutathatja, hogy kiérdemelt követelése még nem folyt be és a kincstár abba a helyzetbe juthat, hogy ennek bevételezését ellenőrizheti.

A követelés és bevétel számbavétele különben az adókiivetést komplikálttá teszi, mert az adóalap megállapításának többféle lehetősége csak vitát és jogbizonytalanságot eredményezhet.

Egy másik igen fontos kérdés, hogy mely időszak jövedelme az, amely adóalapul szolgál. Ennél a kérdésnél teljes a kaosz, ennek a kérdésnek a magyarázatát a jelenlegi törvényrendeletek mellett a köztudatba átültetni sohasem leszünk képesek. Az kétségtelen, hogy egyévi időszak jövedelme az, mely adó alá kerül. Csakhogy melyik évé? Az adókiivetés vagy az azt megelőző évé-e? (Folyt. köv.)

KÖZJÓTÉKONYSÁG.

A sárosvármegyei hadiárvány alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegyei gyámpénztárba 1918. márc. 26-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 84,924-89
Dr. Kádás Miklós főszolgabíró útján:	
Willner Vilmos palonczai lakos adom.	36-
Scsavniczky Imre szentmihályfalvai körj. útján: Magyar Községi Bizottság adományai	11 00
Mandl Henrik lemeszi körjegyző útján:	
Somos község cukorelosztási többlete	79-65
Gurkó József berzeviczei körj. útján:	
Andera Jánosné berzeviczei lakos	50-
Wieszt Gyula bártfavidéki körj. útján:	
Hazaifias Képeket Terjesztő Vállalat jutaléka Bélavérze és Felsőkomaróc községekből	10-20
Scsavniczky Imre szentmihályfalvai körj. útján: szentmihályfalvaiak	13-70
osztópatakiak	6-
Wieszt Gyula bártfavidéki körj. útján:	
Bélavérze, Endrevágása, Hosszúrét, Kislankás és Tapolysárpatak községek cserebogárritási díjak címén	7-50
Petrasovszky Leó igazgató kezdeményezésére az eperjesi g. kath. polgári fiúiskola növendékei március 15-ike alkalmából	48-50
A kir. tanfelügyelő útján: Karaffa Sándor kőtelepi g. kath. tanító gyűjtése	5-
Az EPERJESI LAPOK útján: az eperjesi Joghallgatók Testülete március 15-iki fátylasmenet váltsága címén	100-
Kiss Erzsébet hankvágásai tanítónő útján: hernádszentistváni körj.	5-
Lippai János hernádszentistváni körj. útján: hernádszentistváni adom.	122-35
Fekete Béla lemeszi szolgabíró útján: a járás részére kiosztott hadikávé többlete	30-70
Scsavniczky Imre szentmihályfalvai körj. útján: gergelylakaiak	4-40
Szepesi János sároskőszegi körjegyző útján: petroléumkiosztás többlete	39-38
gyertyakiosztás többlete	7-17
Összesen: K. 85,502-04	

A fentebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt **adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért** — a hadiárvány nevében — hálás köszönetet mondok.

Eperjes, 1918. márc. 26. DR. MÁRIÁSSY BÉLA s. k.,
Sárosvárm. árvászekének elnöke.

Az eperjesi hadiárvány Strompf Oszkárné Poprádról 30 koronát küldött be lapunk kiadóhivatalának, özv. Mussoni Antalné elhunyt alkalmából virágmegváltás címén.

Alapítvány. Mussoni Antal úr, a Sárosvármegyei Takarékpénztár ügyvivő igazgatója, néhai édesanyja emléket megörökítendő, 200-koronás alapítványt tett az eperjesi ev. Gyámintézeti Nőegylet diakonissza-alapja javára. A

szeretett édesanyja emlékét megőrzi mindenhalálás fia nemes cselekedete és az egyesület tagjainak kegyelete. Az elnökség.

A népkönyháának. Özv. dr. Horovitz Imréné úrnő, dr. Mosászky Titusz úr adományaképen 50 koronát juttatott az eperjesi Izs. Nőegylet népkönyhájának. Kegyes adományát hálással-köszöni az elnökség.

A vakoknak. A vakok eperjesi intézetéhez a következő nagylelkű adományok folytak be: Eperjesi Bankegylet 100, Sárosvármegyei Takarékpénztár 50, Moskovitz Jenő 20, Bodnár Józsefné 2, Bánhegyi Jakab 3, br. Uszar-Gleichen Ottó 2, Ridaresik G. 1, Spira Miksa 10 kor. és 1 zsebkendő. Tagdíjakból 2 kor.-val: Menhárt Gyuláné, Agoston Károly, Szutórisz Frigyesné, Elek Böske, Mayer Endréné és Mayer Andre, dr. Obetkó Dezsőné, dr. Kelemen Béláné, Szentivány Józsefné, Majdak Istvánné, Szeles Gáborné, Szappanyos Pálné, Wohaner Dezsőné, Mikler Károlyné, Atlasz Dezsőné, Theisz Ármin, Riedmann Jenőné, Csarnyik Mária, Faikl József, Reichard Jenőné, Wohl Izidorné, Vajdicska Kálmánné, Sváby Ilus, Wächter Elza, Lavotha Évi, Repcsik Ancsi, Földes Zoltánné, Rontsinszky Géza, Jakobei D. Klári, Bergmann Henrikné, Gellért Manó, Gellért Hermin, Gellért Etelka, Gellért Margit, Krieger Anna, Petrasovszky Leoné, Csontkó Mátyásné. Fenti adományokért és tagdíjakért az intézet ezúton is hálással köszönetét fejezi ki.

Koszorúmegváltás címén néhai özvegy Mussoni Antalné úrnő elhalálozása alkalmából özv. dr. Széll Gyuláné úrnő Iglórol 50 koronát és a Sárosvármegyei Takarékpénztár igazgatósága 40 koronát adományozott az eperjesi ev. Gyámintézeti Nőegylet diakonissza-alapja javára. Fogadják e nemesszívű adakozók legőszintébb köszönetünket! Dr. Sztelho Jánosné elnök, Vogel Béla pénztáros.

SZÉCHENYI-KÖR.

Berzeviczy Albert üdvözlése. Az igazgató-választmány március 24-iki gyűlése bensőséges melegséggel emlékezett meg a Kör megalapításának negyvenéves évfordulójáról. Ez alkalommal a Kör megalapítóját, nagynevű védnökét, dr. Berzeviczy Albertet a következő távirattal üdvözölte az igazgató-választmány: „Széchenyi-körünk igazgató-választmánya zajtalanul, de ünnepi hangulatban, kegyeletesen emlékszik vissza Körünknek negyven esztendővel ezelőtt történt megalapítására. Szívbeli visszaemlékezésünk középpontja Nagyméltóságod, aki Körünknek létrehozója, bölcs megalapozója, aki nagy lelkevel, meleg szeretetével Körünknek tartalmat adott, országszerte tisztelt nevével fényt kölcsönzött. Bensőséges ünnepünkön hálás tisztelettel, mélységes szeretettel köszöntjük szeretett Védnökünket, életére az Isten ezer áldását kérjük. Szinyei Merse István elnök, dr. Wallentinyi titkár.” — Védnökünk a következő sürgőnyvel köszönte meg az üdvözlést: „Szinyei István öxcellenciájának. Kedves megemlékezésüket szívvel köszönöm. A Széchenyi-körrel mindig együtt érez Berzeviczy Albert.”

A Kör húsvéthétfői szórakoztató-estélye iránt oly nagy az érdeklődés, hogy már csaknem az összes jegyek elfogytak, úgy hogy a rendezőség kénytelen lesz pótszékeket beállítani, hogy a közönség érdeklődését kielégítse. A rendezőség és a szereplők minden lehető elkövetnek, hogy az estély minden tekintetben kielégítse a közönség legkényesebb ízlését is. Az egyes pontok nivósak, érdekesek és változatosak lesznek. A *Csoór* Lajos által megírt poétikus, szép prológban gyönyörűen van szimbolizálva a Széchenyi-kör multja, jelene és jövő hivatása. Szereplői: *Bezsilla* Lenke, dr. *Kelemen* Béláné, *Flórián* Kató és a kis *Vöröss* Jucika a prológ minden költői szépségét érvényre juttatják gondosan előkészített játékkukkal. Conferencier *Marosy* Imre lesz. Az estély *delután 6 órakor* kezdődik. A jótékony célra *Szinyei*

Merse István v. b. t. t., a Széchenyi-kör ügyvezető elnöke 100 kor. felülfizetést küldött. Jegyek a központi irodában (Fő-utca 71.) és az előadás napján délután 5 órától a pénztárnál kaphatók 8, 7, 6, 5, 4, 3 kor. árban.

A Széchenyi-kör igazgató-választmányának ülése. Széchenyi-körünk igazgató-választmánya f. hó 24-ikén ülést tartott, melynek ünnepi színt adott az a körülmény, hogy ez a nap éppen negyvenesztendő évfordulója volt a Kör születése napjának, annak a mozzanatnak, midőn Eperjes társadalmá előtt a Kör legelőször mutatkozott be nyilvánosan. Szinyei Merse István, az elnöklő ügyvezető elnök megnyitó szavaiban meleg és lelkes szavakkal kifejezést is adott ennek a nagyjelentőségű körülménynek s a mult emlékeiből visszaidézte azt a mozzanatot, amidőn a Kör megalapítója, első elnöke s jelenlegi védnöke, dr. Berzeviczy Albert első megnyitó-előadásában látónoki szemmel jelölte meg azokat a feladatokat, amelyek a Széchenyi-kör jövőndő működésének programját képezik s azokat az irányelveket, amelyek a Kör áldásos kulturműködésének és sikereinek biztosítékai lesznek. Az előadásnak ezen negyven esztendő előtt elhangzott profetikus szavait az ügyvezető elnök szószerint is felolvassa, mivel ezek ma is, midőn a Széchenyi-kör nagyobb feladatok előtt áll, s a jövőben is, amidőn munkaerejét, munkaképességét a magyar művelődés érdekében hatványozott mértékben kell majd kifejtetnie, klasszikusan határozta meg azokat a föltételeket, amelyek mellett a Kör a társadalom minden rétegét vallás-, politikai és osztálykülönbség nélkül a közös nagy cél érdekében, közös munkára egyesítheti. A mult fényes tanulságai kipróbált, biztos irányt szabnak a nemes munka jövőndő folytatásának. Ezen alkalommal lelkes örömmel üdvözölte az elnök a Kör alapítóját s védnökét, a Kör megalapítóit s a Kör megalapításában munkatársai voltak, valamint a Kör mult s jelenlegi tisztviselőit és fölkérte a titkár, terjessze elő az elnökségnek a Kör negyvenéves jubileuma megünneplésére vonatkozó határozati javaslatát. — A nagy tetszéssel fogadott megnyitó szavak után dr. Wallentinyi Samu titkár mindenekelőtt fölvasta azon táviratnak szövegét, mellyel az igazgató-választmány a Széchenyi-kör fönnállásának negyvenéves évfordulóján megalapítóját s védnökét, dr. Berzeviczy Albertet üdvözli. Előterjeszti azt az indítványt, hogy a Kör június elején országos jellegű díszgyűléssel ünnepelje meg negyvenéves jubileumát, amelyre meghívja a védnököt, a Magyar Tudományos Akadémiát, a Kisfaludy-Társaságot s az ország összes kulturegyesületeit. Az ünnepi díszgyűlés műsorának megállapításával s a rendezéssel a Kör magyar-irodalmi szakválasztmánya bízzák meg. Az igazgató-választmány készséges örömmel fogadja el az elnökség határozati javaslatát s kéri a Kör magyar-irodalmi szakválasztmányát, hogy a díszgyűlés sorrendjére nézve mielőbb tegyen véleményes előterjesztést az igazgatósnak. — Ezután a titkár felolvasta dr. Horváth Ödön és felesége táviratát, amelyben üdvözlik a Kort negyvenéves fönnállása alkalmából. — Felolvasta az új alapító-tagok névsorát, akik összesen 8800 koronával gyarapították a Kör alapítókáját. Az igazgató-választmány örömmel üdvözli az új alapító-tagokat s köszönetet mond a nagylelkű támogatásért. Bemutatja a titkár a három év óta belépett új tagokat. Az új tagok száma 263. — A titkár a Kör fájdalmitól tálcáolja az ügyvezető elnök bátyjának, Szinyei Merse Józsefnek elhunyt fölött s jelenti, hogy a gyászest alkalmából a Kör küldöttségileg fejezte ki részvétét. — Fájdalommal emlékezik meg Jakobei Dezső tagnak elhunytáról is, aki mint az irodalmi szakválasztmánynak s igazgató-választmánynak tagja, hosszú éveken át a Körnek hűséges, buzgó, munkás tagja volt. Az elnök is méltatva az elhunytak érdemeit, indítványozta, hogy a Kör Jakobei Dezső emléket jegyzőkönyvében is megörökítse, amihez az igazgató-választmány őszinte kegyelettel hozzájárult. — A titkár bejelentette továbbá, hogy Dúzs Mária tanítónőképző-intézeti igazgató huszonötévesztendő jubileumán a Kör képviseltette magát. Örömmel jelzi, hogy Jeschek Gusztáv katonai karmestert, a Kör zeneiskolájának tanárát az a kitüntetés érte, hogy a török szultánnak följánlott zeneszerzeménye készséges fogadtatásra talált. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium Liszt Ferencnek összes zene-

művei iskoláj fogadt hálás gató-v ispánmánya 3100 kélyké Iskolák érdeké felterje választ miként ezentül — A megala igazgató a poz tizenhá rában, létesült Imre e állott c vözülte szakvál szakvál vetését beillesz leteket olvasás hez az — Az fényes amelye tanúsít dására nyult, tartatta dezett nyos t moam zatokat miniszt fölkérn megvile fogságt és tanu lyeink választ sikertie igazgat szigorú rozatát, estélyek nagy sz legend az egye ügyben javaslat a hely panaszó szakvál zongora választ tudoma mében A zene a tanul helyisé az isko helyisé abbeli delkezt közérd Ezzel felkéri tege palotán drágas nem e kezési j hogy l anyagi tagjait A szin esztenc művés javára. tájékoz elnöks állítas kiadás arra ke díjak latba. hogy t

chenyi-kör ügy-
fizetést küldött
-utca 71.) és az
től a pénztárná
árban.

Ató-választmá-
rünk igazgató-
st tartott, mely-
örülmeny, hogy
dős évfordulója
annak a mozza-
lma előtt a Kör
ánosan. Szinyei
zet elnök meg-
es szavakkal ki-
jelentőségű kö-
ből visszaidézte
ör megalapítója,
e, dr. Berzeviczy
an látnoki szem-
latokat, amelyek
ködésének pro-
z irányelveket,
müködésének és
Az előadásnak
elhangzott pro-
ök szószertint is
ön a Széchenyi-
s a jövőben is,
pességét a ma-
ványozott mér-
zikusan határoz-
melyek mellett a
ét vallás-, poli-
l a közös nagy
ra egyesítheti.
próbált, biztos
jövendő foly-
elkes örömmel
ját s védnökét,
az alapításban
a Kör mult s
a titkár, ter-
or negyvené-
atkozó határo-
ésszel fogadott
lentiniai Samu
azon távirtnak
választmányát
gyvenéves év-
nökét, dr. Ber-
erjeszi azt az
léjén országos
meg negyven-
ja a védnököt,
it, a Kisfaludy-
regyesületeit.
ak megállapí-
gyar-irodalmi
Az igazgató-
fogadja el az
s kéri a Kör
nyát, hogy a
ielőbb tegyen
gazgatóságának.
Horváth Odón
dvözik a Kört
ából. — Fel-
át, akik össze-
k a Kör alap-
ny örömmel
szönetet mond
utatja a titkár
t. Az új tagok
ajándalmát tol-
jának, Szinyei
s jelenti, hogy
küldöttségileg
mal emlékezik
nytárol is, aki
ynak s igaz-
ú éveken át
ás tagja volt.
ak érdemeit,
Dezső emlé-
kítse, amihez
e kegyelettel
ette továbbá,
intézeti igaz-
n a Kör kép-
hogy Jeschek
zeneiskolájá-
hogy a török
énye készsége
s közoktatás-
összes zene-

műveit ajándékképp megküldte a Kör zene-iskolájának. Az igazgatóság hálás köszönettel fogadta a nagylelkű adományt. Hasonlóképpen hálás jegyzőkönyvi köszönetet mond az igazgató-választmány Tahy József vármegyei alispánnak, hogy a Kör népnevelési szakválasztmányának költségvetésében mutatkozó hiányt, 3100 koronát, a vármegyei kulturalapból segélyképpen fedezte. — Az Országos Magyar Iskolaegylet felszólítására, hogy a választójog érdekében a Kör csatlakozzék a kormányhoz felterjesztendő memorandumhoz, az igazgató-választmány kijelentette, hogy a Széchenyi-kör, miként eddig tette, hivatásának megfelelőleg ezentúl is tartózkodik minden politikai akciótól. — A Pozsonyi Irodalmi Társaság bejelentette megalakulását s kéri Körünk támogatását. Az igazgató-választmány meleg szeretettel üdvözli a pozsonyi testvéregyesületet, amely már a tizenhatodik azon vidéki kulturegyesületek sorában, amelyek Széchenyi-körünk mintájára létesültek hazánkban. — A Kör br. Ghillány Imre elnököt, leányának házassága folytán beállott családi öröme alkalmával táviratilag üdvözölte. — A titkár ezután vázolta az egyes szakválasztmányok működését. A népnevelési szakválasztmány a háború dúlásai miatt költségvetésébe nagyobb összeget volt kénytelen beilleszteni, hogy a megszünt ifjúsági egyesületeket újból szervezze s a vetítettképes felolvasásokat a vidéken újból rendezhesse s ezekhez az elpusztult vetítógépeket újból pótolja. — Az irodalmi szakválasztmány működésének fényes sikereit mutatta az a nagy érdeklődés, amelyet közönségünk a felolvasó-estélyek iránt tanúsított. A nagyszámú hallgatóság befogadására a Kör felolvasóhelyisége szűknek bizonyult, azért az előadások a Kör nagytermében tartattak meg. A dr. Máriaússy Béla által rendezett vitaestélyek is igen vonzóak s tudományos tekintetben komoly értékűek voltak. Az irodalmi szakválasztmánynak szándéka e tagozatokat a jövőben is főtartani s a honvédelmi minisztérium útján vezérkari szakelőadókat is fölkeríteni a háború egyes közérdekű kérdéseinek megvilágítására. Remélhető, hogy az orosz fogságból hazaérkező hőseink is sok érdekes és tanulságos előadással fogják felolvasóestélyeink tartalmát gazdagítani. — A zene- és zeneválasztmány által rendezett zeneestélyek nagy-sikerűek voltak. A szakválasztmány kéri az igazgatóságot, hogy tartassa be a tagokkal szigorúan a Körnek azt a már régebbi határozatát, hogy 14 éven aluli gyermekek az estélyeken részt ne vegyenek. Mivel a tagok nagy száma miatt a nagyterem ülőhelyei nem elegendők, bízza meg az igazgató-választmányt az egyes szakválasztmányok elnökeit, hogy ez ügyben együttes tanácskozásukból tegyenek javaslatot a közgyűlésnek a közönség körében a helyek elégtelen száma miatt felhangzó panaszok orvoslására. Kéri továbbá a zene- és zeneválasztmányt a rossz székek kijavítását s a zongora felhangolását. Az igazgatóság a szakválasztmányok élénk működését örömmel vette tudomásul, javaslatukat elfogadta s azok értelmében a szükséges intézkedéseket megtette. — A zeneiskola növendékeinek száma 156. Mivel a tanulók nagy száma miatt az eddig bérelt helyiség szűk lett, az igazgatóság felhatalmazza az iskola felügyelő-bizottságát, hogy alkalmas helyiségről gondoskodjék, egyben kifejezést ad abbeli óhajának, vajha Eperjes városa is rendelkezne már egy kulturpalotával, ahol az ily közérdekű intézmények elhelyezhetők lennének. Ezzel kapcsolatban az igazgató-választmány felkéri az elnökséget, hogy adandó alkalommal tegye meg a szükséges lépéseket egy kulturpalotának kieszközlésére. Mivel a fokozódó drágaság miatt a zeneiskola tanerőinek fizetése nem elegendő, az igazgatóság teljes rendelkezési joggal ruházza fel a felügyelő-bizottságot, hogy legjobb belátása szerint s a zeneiskola anyagi viszonyainak megfelelően a tanári-kar tagjait háborús pótlékban részesíthesse. — A színészeti szakválasztmány a Kör negyven-estendősi főnállásának emlékére április 1-jén művészestélyt rendez a hadiárva és a Kör javára. — Hogy a kör tagok a Kör hirdetéseirol tájékozódhassanak, az igazgatóság megbizsa az elnökséget, hogy alkalmas formában és helyen állíttasson fel hirdetőtáblát. — A Körnek dologi kiadásai a folyton fokozódó drágaság mellett arra kényszerítik az elnökséget, hogy a tagsági díjak fölemelését hozza a közgyűlésnek javaslatba. Az igazgató-választmány elhatározta tehát, hogy további intézkedésig, 1918. április 1-jétől

kezdődő érvénnyel, a rendes tagok díját negyed-évenként 2 kor., a családtagokét pedig negyedr-évenként 1 kor. háborús pótdíjjal emeli. — A Kö-
a közgyűlését a jubiláris díszgyűlés ideje táján,
szintén június első felében fogja megtartani.
Programját az irodalmi szakválasztmány állapítja meg. — A titkár bemutatja a pénztár-
vizsgáló-bizottságnak jelentését a Kör 1917-iki
vagyon állapotáról. Holénia Béla pénztáros
előterjesztette az 1918-iki költségeloirányzatot.
Többeknek hozzászólása után a köri könyvtár
részére, a régi könyvek rendbehozatalára 500 koronát s újak szerzésére szintén 500 koronát vett föl az 1918. évi költségvetésbe az igazgatóság.
Ugy a pénztárvizsgáló-bizottság jelentését, valamint a jövő költségeloirányzatot az igazgató-választmány elfogadta s a vizsgáló-bizottság tagjainak, valamint a pénztárosnak odaadó, pontos munkájukért meleg köszönetet mondott. — A Nemzeti Kaszinó díját, amely a háborús zavarok miatt négy esztendő óta nem volt kiadható, az igazgatóság Faludi Gábor, Zelényi János, Polivka János és Szereday Károly tanítóknak adományozza. — Végül az igazgatóság elhatározta, hogy jövőben is elfogadja a Körbe testületi tagokul, amennyiben testületileg jelentkeznek: a joghallgatókat, a theologusokat s a katonai tisztikar tagjait. Dr. Wick Béla.

A szabadban.

Eltűnt a fehér szemfedő. A nap sugarai felszárították a földet, kicsalogatják a hóvirágot, az első ibolyát. A levegő tavaszt, megújítást hirdet. Vasárnap van, pihenésnek napja. Hagyjuk el néhány órára a zajos várost, a tülekedő életet, — keressük fel a természetet! Merítsünk új erőt a további harcra ez élet küzdelmeiben, fájó csalódásaiban. Lássuk, hogy mégis szép — óh szép az élet...!

Eperjes vidéke igazán gazdag a természet szépségeiben. Nem is kell messzire mennünk, hogy élvezhessük azt. Még a beteg ember is kísérelhet oda, egészségére csak jótékony hatással lesz. Negyedóra alatt kint lehetünk a Táboron, elsétálhatunk a „kiserdő” felé, élvezve a legjobb levegőt a legszebb kilátást. Körülöttünk közel-távolban hegyek. Előttünk a „Kopasz-” és „Erdős Strázs”. Most ugyan még nem lehet felösmerni, melyik az „erdős”, — melyik a „kopasz”... Jobbra vannak a sóvári hegyek, baloldalt a pécsújfalusi hegy-láncolat húzódik. Távlatban látjuk a nagysárosi várhegyet. Felelevenedik lelkünkben Rákóczi kora..., mikor még közöttünk élt a nagy fejedelem és Sáros legelső emberének vallhatta őt! A közelben emelkedik a Kapi-vár. Romladozó falai, dacolva az idők viszontagságaival, lenéznek a sebes falura, a termékeny rétekre, melyeket a Szekcső kanyargó folyással szel át. Partját fűzek szegélyezik. Látszik már rajtuk a kora tavasz csókja. Messziről fehérlenek a „barkák”.

Ha pedig megfordulunk, a távolban a branyiszközi hegyeket látjuk. Ezek is annyit tudnak beszélni a multrol... Mögöttük — mint egy korona — emelkednek a Kárpátoknak még teljesen hóborította ormai. Különösen kora reggel s napnyugtakor látszanak igen jól. Mintha hirdetnék a két megye testvérbarátságát!

Csönd van. Emberrel nem találkozunk. A zöldelő őszi vetésből kis szürke madár repül fel. Szemeimmel követem. Amint felért bizonyos magasságra, csattogva, trillázva kört írt le a levegő-égben. Távoból harangzúgás hallatszott; templomba hívó harang szava. Vasárnap volt. Kalapomat levéve figyeltem az ég felé emelkedő madárkát. Alig látszott már csak egy pontnak. Éneke összeolvadt a harangzúgással.

Mily másképp, — mily szebben tudja imádni azt a láthatatlan Erőt e szürke kis madár: a pacsirta! A vetésben, az avar között éles csattogás hangzott föl; mire a szürke pont a magasban mindinkább kivehetőbbé lett, majd mint a nyíl csapott le oda, honnan a párja

hívta szerelmes csókra. Mert neki is csak úgy édes az élet. Lány csattogásukat még soká hallottam. Így hirdeti a természet parányi lakója a tavaszt, szerelmet, újraéledést! B. M. L.

HIREK.

Gyászolnak a madárkák...

A törvényszék épületén gyászlobogót lengget a metsző tavaszi szél. *Wantzák Samunak*, régi, sokaktól már majdnem elfelejtett, hű munkásának az elhunytát hirdeti. Kevesen ismerték, mert évek óta teljes visszavonultságban élt. Minden idejét a szabad természetnek szentelte. Benne elvesztették a kis madárkák leg-hívebb pártfogójukat! Aki látta őt a Sétányon ülni, cinkéktől és más apró dalosoktól körülvéve, nem fogja elfelejteni tipikus alakját soha! Zárkózott ember benyomását tette. Ki tudja, valamikor talán az ő lelkében is nagy elhatározások lángoltak, fényes tervek, szép ábrándok... Talán sok mindenről megtanította lemondani az Élet, amíg eljutott oda, hogy egyetlen örömét, szórakozását a levegő kis szárnyasai körében keresse! — Mindennap kivitte magával az újságját; talán ez volt az egyetlen összeköttetése a külvilággal. Mire az olvasással elkészült, már körül is vették kis szárnyas barátai és csak a jelre vártak, hogy leszálljanak kezére, vállára, sétabotjára. Milyen végtelen türelem kellett ahhoz, hogy ezt a félnék kis sereget így megszelidítse!

De ők tudták, hogy *Wantzák bácsi* nem jön üres kézzel; hogy kis gyufás doboza mindig telve van morzsával, maggal, mi egyéb jóval. Haszonlesésből jöttek-e? vagy igazi vonzalomból? vagy talán éppen azért, hogy ennek a szegény, megfáradt embernek — ki bicegő lábával nem tudott messzebre kirándulni — kedves jelenlétükkel, dalukkal elővarázsolják a nagy Természetet, az erdőt?

Ugyan milyen gondolatokat, érzéseket köztel kis barátaival, ha méltóbbaknak találta őket a barátságára, mint az embereket? Beszéltek nekik néha a Háború borzalmairól? — a Béke áldásairól? vagy pedig ő maga is túl volt-e mindezen s egy külön, magalkotta, szebb világban élt?

Ha véletlenül arra vitt az utam, szinte rosszul esett, hogy kénytelen voltam megzavarni kedélyes együttlétüket. Bár lépteimet meglassítva, lábujjhegyen haladtam el mellettük, a madárkák ijedten rebentek fel, de nem mentek messzire. Meghúzódtak valamely közeli fa ágán és mire visszazéstem, *Wantzák bácsi* biztató szavára visszatértek hozzám.

Ma, holnap és ezután mindennap hiába várják pártfogójukat! Úgy érzem valahogy: oda kellene akasztani egy kis fehér táblát avval a szomorú híradással, hogy *Wantzák bácsi nem jön el többé hozzátok!*

De megértenék-e ők a mi nyelvünket, mint ahogy őt megértették? Akad-e majd valaki, aki az Élet ezer meg ezer tülekedése, követelménye között ráérne elfoglalni az ő örökségét? Kötve hiszem. Ez a világháború olyan borzasztó sebeket ütött, hogy annyi a gyógyítani-, segítenivaló, hogy még azt sem győzzük. Ugyan ki ér majd rá a levegő oktondi kis madarairól gondoskodni?

Ha majd átadják a *Wantzák bácsi* fáradt testét az örök nyugalomnak, odatalálnak-e az ő árván hagyott madárkái, hogy keresztfájára ülve, altató dalt zengjenek csendes sírhantja felett? Vagy leszállnak-e majd harmatos reggeleken, csendes esteiken az ő megszokott lócájára, hogy remegő kis torkuk egész erejéből hirdessék, hogy az „*Elvégeztetett*” után jön a „*Feltámadás*”?! E.....r.

Kitüntetések. A király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül *Spiegler Oszkár* 66-os tart. főhadnagynak a legfelső dicsérő elismerés tudtul adassék.

A király az ellenség előtt tanúsított önfeláldozó s vitéz magatartása elismerésül *Reimann Rezső* 67-es tart. főhadnagynak és *Rosenberg Lajos* gyógyszerész, tart. zászlós, kükemezői lakosnak, a nagy és kis ezüst vitézségi érem tulajdonosának a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján a kardokkal, *Uroszmann* Imre tüzérhadnagy, eperjesi lakosnak,

Groszmann Samu eperjesi rézárúgyáros fiának pedig a kis ezüst vitézségi érmet újóladozó adományozta.

A király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül *Kopp* Jakab és *Janovitz* Artur 67-es népfelkelő hadnagyoknak a legfelső dicső elismerés tudtul adassék, a kardok adományozása mellett.

Katonai kitüntetés. A német császár *Fábry* Vikornak, az eperjesi evang. I. egyház lelkészének a brassói német konzulátus útján a porosz vöröskereszt-érmet küldte. A lelkész ezen kitüntetését kolozsvári tábori lelkész korában német sebesült katonák körül kifejtett hűségese lelki gondozás elismerésül kapta.

Új állomásparancsnok. A cs. és kir. 66. gy.-e. pótzászlóalj elhelyezésével *Badjura* Lajos ezredes, térparancsnok a katonai állomásparancsnokság vezetését Toronyai Károly ezredestől március 26-ikától átvette.

Rendjelviselési engedély. A király megengedte, hogy *Berzeviczy* Béla vezérőrnagy a bajor kir. kat. érdemrend 2. osztályát a csillaggal és a kardokkal elfogadja és viselje.

Új kamarás. A király *Szinyei Merse* Jenő 1. honvédszázadrezdébeli tart. főhadnagynak a császári és királyi kamarási méltóságot adományozta.

Hősi halál. *Steiner* József 66-os gyalogezredbeli, alsógyertyáni, zemplénmegyei illetőségű tart. hadnagy a nagy és kis ezüst vitézségi érme tulajdonosa, a harctéren szerzett tudóbjában márc. 25-ikén az itteni tartalék-kórházban elhalt. Temetése teljes katonai dísszel március 27-ikén ment végbe bajtársainak és ismerőseinek nagy részvétele mellett. Özvegy édesanyja a második fiát áldozta fel a hazának.

Eljegyzés. *Kolbay* Sári rimaszombati úri leányt, néhai *Kolbay* Sándor volt tvsz. elnök leányát eljegyezte *Fodor* Zoltán tvsz. bíró.

Halálozások. Özv. iharosberényi *Somogyi* Kálmánné szül. tahvári és tarkeői *Tahy* Mária március 24-ikén, életének 76. évében Eperjesen meghalt. Temetése márc. 26-ikán r. kath. szertartás szerint nagy részvét mellett ment végbe Nyirjesen. Dr. *Tahy* Mihály kir. kúriai bíró a rokonát gyászolja az elhunytban.

Özv. *Székely* Pálné sz. *Kopcsik* Zsuzsanna, néh. *Székely* Pál volt városi képviselőtest. tagnak özvegye, életének 62-ik évében rövid szenvedés után márc. 27-ikén Eperjesen elhunyt. Temetését fényes papi segédlettel Zaborovszky praelátus végezte március 29-ikén, igen nagy részvét mellett. Az elhunyt úrnő nemes szívére vallanak egyes jótékony célokra tett hagyományai; a többi között főtemplomi misealapítványra 1600 korona, az eperjesi főtemplom restaurálási alapjára 1200 kor., az eperjesi hadiárva és a vak katonák segítő-alapja javára 500–500 korona. Nagyszámú rokonság siratja az elhunytat, kiben Zsebráczky Géza bártfai esperes-plébános nagynénjét gyászolja.

Özv. *Ferdinkó* Béláné március hó 27-ikén, életének 58-ik évében váratlanul elhunyt. Temetése márc. 29-ikén ment végbe. Gyermekai: özv. *Fest* Zoltánné, *Ferdinkó* Géza százados, *Ferdinkó* Béla zászlós, menyee: *Ferdinkó* Béláné *Balla* Agica és unokái: *Fest* Sárika és *Zolika* gyászolják. Csak egy félévvel élte túl férjét, a Nagysárosi Múmalom volt tisztviselőjét.

Wantzák Samu magánzó s évekkkel ezelőtt az eperjesi kir. törvényszék érdemes tisztviselője, ki a reábizott telekkönyvi irattárt példás rendben kezelte, márc. 28-ikán elhunyt. Nagy madárbarát volt, tisztviselő korában a város galambjait látta el étellel, nyugalombavonulása óta a Sétány madarait gondozta.

Könyv-, zenemű- és divatlapudonságok megtekinthetők a STEHR-féle könyvkereskedés kirakataiban.

Hivatalvizsgálat. Március 24-ikén Koós Béla főispán, Tahy József alispán jelenléte mellett br. Ghillány József titkár és Lusztig Jenő p.-ü. számvizsgáló közreműködése mellett megvizsgálta a bártfai járás szolgabírói hivatalának működését és kezelését és Szakmáry Géza főszolgabírónak a tapasztalt pontos vezetéséért a legteljesebb köszönetét, az iktatónak és kiadónak pedig a kezelésért elismerését fejezte ki.

A «Vasárnapi Ujság» márc. 24-iki száma kiválóan érdekes képeket közöl a román béke tárgyalásokról, a németekhez átpártolt orosz csapatokról, az olasz földön álló magyar katonákról, Kossuth Lajos kocsijáról, melyen 1849-ben Vidinbe utazott stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Farkas Imre novellája, Schöpfung Aladár színházi cikke, Balla Ignác verse, Sztrakay Kálmán cikke, cikk az orosz felfordulásról. Egyéb közlemények: az új államtitkárok arcképei, aktuális illusztrációk s a rendes heti rovatok. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 10 kor. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 k. 40 f.

Pályázat. A cs. és kir. hadügyminisztérium papir- és vegyes szövetekből munkás- és fogolyruhák szállítására pályázatot hirdet. Az érdeklődőknek a kassai keresk. és iparkamara hivatala ad felvilágosítást.

67-es zsidókatonák ünneplése. Az eperjesi orthodox izraelita hitközség, a 67-es ezredbeli izraelita vallású katonák tiszteletére az orthodox templomban márc. 28-ikán este egyházi ünnepélyt rendezett, melyen a hitközségi előjáróság és a hívek nagy sokasága megjelent. A katonákhoz a hitközség közbeccsülésben álló főabbija, *Fischer* Bernát intézett igen lelkes hangú hazafias beszédet, buzdítva őket a hazaszeretetre és a kötelességtudásra. A beszéd befejeztével pedig imát mondott a hazáért, a királyért és a 67-es ezredért. Az ünnepély után a hitközség az összes katonákat megvendégelte.

Árdragítók büntetése. A rendőrkapitány 100–100 korona pénzbüntetésre ítélte *Sztropkó* Józsefnét és leányát, tótsóvári lakosokat, amiért a tejet még múlt év decemberében literenkint 1 koronával adták el. Az ítéletet most a II.-fokú rendőrbíróság is helybenhagyta.

Ipari tanfolyamok Kassán. A kassai m. kir. állami felső ipariskolában április 3-ikán *gázmotorkezelő*-tanfolyam nyílik meg, mely május 17-ikéig tart. A tanfolyamnak célja, hogy a gáz-, benzin-, kőolaj- és szeszmotorok szerkezetével, működésével és kezelésével megismerkedhessenek azok, akik ilyen motorokat üzemben tartanak, kezelnek vagy kezelni szándékoznak. Tandíj 10 kor., a vizgadíj ugyanannyi; ezenkívül 2 korona az általános segélyalap javára. Beiratás hétköznap d. e. 9–12, vasárnap 9–11 óráig. A háborúban rokkanttá vált katonák tandíjat nem fizetnek. Ugyancsak április 15-ikén *villamoszerelői* szaktanfolyam nyílik meg ugyanott. Ez a tanfolyam azok számára való, akik villamos vezetékek szerelését, villamos gépek, készülékek, mérőeszközök stb. áramkörbe való kapcsolását, üzembelyezését és kezelését kívánják gyakorlati úton elsajátítani. Beiratási díj 1 kor., s a segélyalap javára 2 korona. Beiratás hétköznap 9–12, vasárnap 9–11 óráig.

Talált tárgyak. Dukay Jánosné 1 pénztárcát 12 koronával és szappanjegyekkel, Marczinkó András fogházor 5 kulcsot, Kreszcankó János vámszedő 10 koronát talált.

A lipitói túró új ára. A közlemezési miniszter legutóbbi rendelete a következőkben állapítja meg a juhtejtermékek újabb maximális árát: Csemege-juhtúró, mely legalább 45% zsír-, 55% víztartalmú, kilónként 15 kor.; kevert lipitói túró: juhtúró- és tehéntúróból keverve (mint a sárosi úgynevezett mütúró) 32% zsír- és 55% víztartalommal 11 kor. 50 fill. Kemény juhsajt (ostyepka stb.) kilója 11 korona.

A zöldség és káposzta rekvirálása. A közlemezési miniszter másik újabb rendelete, hogy Sárosmegye összes községeiben kereskedőnél, termelőnél vagy bármely más személynél található hagyma-, sárgarépa-, petrezselyem-, nyers- és savanyított káposzta- és fehérrépa-készlet hatóságilag igénybevétele s a kitűzött időben átvételre a rekviráló hatóságnál bejelentendő. A házi vagy gazdasági szükséglet címén a káposztából 15 kiló, hagymából 3 és zöldségből 5 kiló tartható vissza. Az átveendő zöldségek maximális árait szintén megállapítja a rendelet.

A fürdőévad megnyitása Buziásfürdőn. Mint értesülünk, Buziásfürdőben, hazánk híres szivgyógyfürdőjében a fürdők üzeme május 15-ikén újra megkezdődik. A közönségnek a fürdő összes elismert gyógytényezői, a természetes szénsavas, rádiumos fürdők, hidegvízgyógyintézet, Zander-intézet stb. úgy, mint béke idején, teljes mérvben rendelkezésre állnak. A fürdőhely a harci zajtól való kedvező fekvése és kitűnő klimatikus viszonyai folytán kellemes és nyugodt üdülőhelyet nyújt. A háború fáradalmi és izgalmai – úgy látszik – igen gyakran okoztak szivgyengedést és egyéb szivbajokat és ennek tulajdonítható, hogy a hadsereg üdülés céljából szabadságot tagjai már most is szokatlan nagy számban keresik fel a fürdőt. Sokan vannak sebesülések által okozott benuulásokban s csúszos izületi bajokban szenvedők, kiket a radioaktív fürdők és a Zander-intézet vonzottak oda. A fürdő nemeslelkű tulajdonosa, Muschong úr a hadsereg tagjairól igen liberálisan gondoskodott. A fürdőközönség megfelelő ellátását a hatóságok közreműködése folytán kitűnően szervezték és így a fürdőüzem kifogástalan működése teljesen biztosítva van. A kitűnő gyorsvonati összeköttetés Temesváron át lényegesen hozzá fog járulni ahhoz, hogy a fürdő igen nagy látogatottságnak örvendjen.

Vállalkozás. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy Romániában 18 petróleumvállalat és 15 egyéb keresk. és iparvállalat került kényszerfelszámolás alá. Amennyiben ezeknél magyar tőkének is része van, az érdekeltek tökerészesedésüket távirati úton azonnal be kell, hogy jelentsék a Militärverwaltung in Rumänien, Wirtschaftsstab Oberst von Kontz, Etappenpost 346 címére, mellékleteik pedig ugyancsak azonnal postán küldendők el. Kívánatos továbbá, hogy a vállalatok a hitelezői követeléseket a Romániában Érdekeltek Magyar Központjánál (Budapest, a keresk. és iparkamara székházában) vagy annak bukaresti kirendeltségénél (Vermögensschutzstelle, Ungarische Abteilung, Etappenpost 346) az összes vonatkozó okmányok betérjesztése kapcsán mielőbb szintén bejelentsék.

A kassai keresk. és iparkamara felhívja mindazokat, akiknek *olasz* területen ingó és ingatlan vagyonuk van, hogy ezt a m. kir. kormánynak a délnyugati arcvonal parancsnokságához rendelt képviselője és meghatalmazottjánál (Táboriposta 239. W. S.) mielőbb bejelentsék, hogy azt, amennyiben a megszállott vagy megszállandó területen feltalálható lenne, kellő védelemben részesíthesse. Együttal közli a kamara, hogy az olasz megszállott területeken fennálló követeléseket illetőleg a hitelezők védelmének ellátását a Délkeleti Megszállott Területek Német, Osztrák és Magyar Hitelezőinek Központja a budapesti keresk. és iparkamara székházában vállalta magára. – Továbbá felhívja a kamara az érdekeltek figyelmét arra, hogy az *Ukrániával* való kereskedelmi forgalomban résztvenni kívánóknak szabályszerű útlevelet kell a maguk részéről kieszközölniök, amelyek feltételei a kamara irodájában megtudhatók. – És közli még a kamara, hogy a *román* állam, valamint román város, község és hatóságok elleni követelések a budapesti keresk. és iparkamaránál működő Romániában Érdekeltek Magyar Központjánál jelenthetők be. Felvilágosításokat idevonatkozólag a kamara irodája ad. – Végül a kerületi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelteket, kik *Hollandiával* vagy *Törökországgal* üzleti összeköttetésben állanak vagy ilyennek létesítését kívánják, hogy információért forduljanak a kamarához.

rekvirálása.
 újabb rende-
 községeiben
 bármely más
 sárgarépa,
 itott káposzta-
 igénybevetetik
 rekviráló ható-
 vagy gazdasági
 kiló, hagyma-
 nató vissza. Az
 árait szintén

a Buziásfür-
 rdőben, hazánk
 fürdők üzeme
 k. A közönség-
 ógytényezői, a
 fürdők, hideg-
 stb. úgy, mint
 elkezésre álla-
 ól távol való
 tikus viszonyai
 lőhelyet nyújt.
 — úgy látszik
 yengeséget és
 tulajdonítható,
 l szabadságolt
 nagy számban
 ak sebesülések
 csúszos izületi
 ioaktiv fürdők
 oda. A fürdő
 ng úr a had-
 gondoskodott.
 tását a hatósa-
 óen szervezték
 an működése
 ő gyorsvonal-
 yegesen hozzá
 ó igen nagy

resk. és ipar-
 gyelmét arra,
 vállalat és 15
 űlt kényszer-
 eknél magyar
 tek tökerésze-
 be kell, hogy
 n Rumánién,
 tz, Etappen-
 ig ugyancsak
 atos továbbá,
 öveteléseket a
 Központjánál
 ara székházá-
 endeltségénél
 ne Abteilung,
 zó okmányok
 szintén be-

kamara fel-
 erületen ingó
 ezt a m. kir.
 nal parancs-
 és meghatal-
 S.) mielőbb
 ben a meg-
 leten feltalál-
 részesíthesse.
 z olasz meg-
 veteléseket il-
 ellátását A
 met, Osztrák
 a a budapesti
 amara az ér-
 z **Ukrániával**
 résztvenni kí-
 zell a maguk
 k feltételei a
 — És közli
 am, valamint
 ok elleni kö-
 parkamaránál
 Magyar Köz-
 lágosításokat
 ad. — Végül
 mara felhívja
 vagy **Török-**
 állanak vagy
 gy informá-

Szállítás a honvédség részére. A kassai keresk. és iparkamara tudomására hozza az érdekeltségnek, hogy a m. kir. honvéd központi ruhatár nagymennyiségű különféle katonai felszerelési cikkek, mint bőrkeztűk, kard-bojtok, táskák, sarkantyúk, paszományok, csillagok, csont- és fémgombok, sapkaellenzők, éremszalagok, csapatjelvények stb. szállítására pályázatot hirdet. A zárt írásbeli ajánlatok benyújtásának ideje április 10-ikének d. e. 9 órája. Az ajánlatok a m. kir. honvéd központi ruhatár parancsnokságához (Budapest, X., Elnök-utca 1. sz.) címezendők és küldendők el. A szállítás általános feltételei és a szállítandó cikkek jegyzéke a kamaránál, a cikkek mintája és leírása pedig a központi ruhatárnál tekinthetők meg.

A szarvasmarhák felajánlása. Régióta harangoznak már be a szarvasmarha rekvirálásának, azonban mindeddig megakadályozta azt az a súlyos veszedelem, mely ennek nyomán gazdasági életünket fenyegetné. Az ország s a hadsereg hússal való ellátása azonban napról-napra nehezebb s az intéző köröknek végre is nem maradt egyéb hátra, mint hogy elrendeljék a szarvasmarha rekvirálását is. Ezt akarja kikérülni még a kormány azzal a végső kísérlettel, midőn föl hívja a szarvasmarha-tulajdonosokat, hogy ajánlják föl megvételre az Orsz. Közélelmészeti Hivatalnak s jelentsék be nélkülözhető, eladó marháikat Eperjesen Sebes István rendőrbiztosnál, vidéken a jegyzőknél. Amennyiben ilyen úton a Sárosvármegyére kivetett kontingenst beszerezni nem lehet, a kormány kénytelen lesz a rekviráláshoz folyamodni. A felajánlott marha élősúlyban kilogrammonként 580—430 fillérben lesz átvéve.

Mozgósínházak műsora.

- OLYMPIA:**
 Szerdán: *Az élet komédiása.* Dráma 4 felv.
 Főszereplő Waldemar Psylander.
 Csütörtökön: Hella Moja felléptével: *A szomszédleány,* vígjáték 4 felv.
 Vasárnap: Strindberg Ágost drámája: *A vízözön* és P. Menichelli felléptével: *Nemo kapitány.* Tengerészdrama 3 felv.
URANIA:
 Szombaton: Löwy Davis felléptével: *Démon,* dráma 3 felv. és *a berlini élet rejtelmei* 3 rész.
 Vasárnap: Kertész Dezső, a Vígsház tagjának felléptével: *Rablólovag,* dráma 4 felv. és a *Vöröskereszt önkéntesei,* dráma 2 részben.
 Az előadások kezdődnek hétköznapon 5, 7 és 9 órakor, ünnepeken és vasárnapon 3, 5, 7 és 9 órakor.
Jegyelővét Haltenberger ruhatisztító-üzletében.

MULATÓ.

Rajzok. □ Fonák helyzetek és más egyebek.
Olcso halak. Sándor bátyánkat, a nyugalmazott alezredest a városban mindenki ismerte és mert tudták róla, hogy házsártos és fősvény felesége öt kurtán tartja, sőt még meg is koplaltatja, az öreg urat barátai bizonyos szánalommal vegyes rokonszenvvel kezelték. De azért volt ám Sándorunknak magához való esze: ha itt-ott valami jobb falatot akart emni, hazudott, azt füllentette, hogy pl. éppen ma van 40 esztendeje, hogy hadnagy lettem; vagy, éppen holnap lesz 30 esztendeje, hogy az X csatából szerencsésen megmenekültem stb. stb. és hát ennek az öröme — szokta mondani, mint most is — ime, nézd asszony, mit hoztam: három halat, csinálj belőlük egy kis jó ebédet. Csitt, csitt, egy szót se, tudom mit akarsz mondani, hogy drága volt-e? Dehogy volt lelkem, olcso volt, egy orvhalásztól vettem őket, darabja 1 korona, cakumpakk 3 korona volt az egész. No?
 Dehogy vette orvhalásztól és dehogy volt az olcso! Bizony azok darabjéért Kunnál 5, összesen 15 koronát kellett fizetni, de a békeség okáért hazudni kellett az egész soron, mert hiszen Zsófi asszony még akkor is megszámlolta az öreget, ha az mindjárt a maga pénzén is költekezett.
 — No — mond az asszony — most már csak lódulj, délig ne is mutasd magad, ne lábatlankodj itthon.
 Délben aztán megvolt a nagy ebéd. Mikor a halra került a sor, maga Zsófi asszony hozta azt be és egész szertartásosan tette Sándor elé. Igen, csak halról és nem halakról volt szó,

mert hiszen csak egy, mondd csak egy hal volt a tálon.

— Hát a többi hol van? — kérdezte Sándor rosszat sejtve.

— Pszt, hallgass — felelte Zsófi —, a többi eladtam a szomszédasszonynak 2 koronájával; a 4 koronát megtartottam magamnak, hogy nekem is legyen egy kis örömem és így hát amit eszel, az teljesen ingyenben van. No nem?

Ingyenben van — csámcsogta szegény Sándor —, ingyenben? De aztán nem akarván ünneprontó lenni, lassan-lassan kicsiket nyelegetett és csak nagyokat hallgatott.

Mi van előbb? Mikor a mult nyáron egyik jókedvű barátommal egyszer a Kuglizóból ki az utcára mentünk, ott az ajtóban szinte hajbakaptunk azon, hogy affaireknél mi van előbb: a kihívás vagy a sértés? Én természetesen azt állítottam, hogy a sértés, viszont ő azt vitatta, hogy fordítva van a dolog és mondom, csaknem összevesztünk, mert egyikünk sem engedte a magyarázatát. Gyere — szölt ő —, be fogom neked bizonyítani, hogy nekem van igazam. És valóban, alig mentünk egy-két lépést, botjával rácsapott a Mikóék kapujára, mire az a veszekedett kutya mint egy örült rohant a kapunak; látod — figyelmeztetett a barátom —, ez volt a kihívás! És mikor a kutya a kerítésről szinte a nyakunkba ugrott, nagyot csapott az orrára, ez meg — mond ő — a sértés volt és nagyot nevetett a markába. (Hogy harapná meg az a kutya!)

A magyar borbély dicsérete. Olaszországban egyszer Siénában is megfordultam, hol, miután már borotválkoztam kellett, a borbélyhoz mentem, ami nekem még idehaza is kész elhatározásba kerül. Valami jobbféle üzlet volt, ahova betértem.

- Parancsol haját is vágatni?
- Nem, csak borotválkoznai.
- Tessék helyet foglalni.

Leültem, és miután beszappanoztak, vártam, hogy most már borotvával állnak neki; de nem, itt más a szokás, szappanozás után itt a segéd egyet-kettőt fordul és aztán egy rész-tányérra tett csontgolyót tart az orrod elé. Lehet akkora, mint egy nagy dió.

- Hát ez mi, minek? — kérdém.
- Ah, az ur idegen, ez egy golyó — felelte a hányja-veti Figaró —, ez egy golyó, ezt tessék a szájába venni és a nyelvvel ide-oda tologatni, azért, hogy az arcához jobban lehessen hozzáférni.

— És ezt más ember is a szájába veszi? Come no (hogyne)! Ezt mindenki a szájába veszi.

No, azért nem veszem én be, a vakapád, gondoltam és mondtam neki, hogy velem golyó nélkül végezz. Hozzáfogott. De volt az rabvallatás! Megkínzott, hogy csillagokat hánytak a szemeim. Huzta, nyuzta, feszítette, terpesztette a bőromet és ha a szappan már felszikkadt valahol, az ujját sans gene megnyálozta és így piszkálta meg a képemet, míg végre, végre elkészült. Megöregedtem a keze alatt. (Hát hisz' nyakonteremthettem volna, de nem lehetett ám, nála volt a kés. Nyissz! Féltem.)

Hej, milyen másképp van ez itthon! Hízle-gés nélkül mondhatom, hogy a magyar borbély kész művész az olaszhoz képest, aki viszont tisztára kontár. A magyar borbélynál, pl. ha Bilichhez bemegyek, először is az ő csókolinvaló kisfia szappanozza be az embert, aki még oly gyermek és oly édes, hogy boldogság vele együtt lenni. És milyen a kezé-járása! Olyan sima, mint a bársony! Én rendesen elszunyókálok mellette. Ha Ferike készen van, jön Pista, a segéd ur. Ez, miután előbb illendően köszönt, csupán, hogy valamit mondjon, azon szerényen aziránt érdeklődik, hogy miként lehetne az én protekcióm utján

valami kis cigarettához jutni, közben fejemet gyengéden félrebillenti, kése megvillan, vele a képemen végignyargal és még csak nem is felelhettem kérdésére, ő máris jelenti, hogy készen vagyunk uram. Keresd azt a jongleurt, aki ezt jobban érti. Nála borotválkoznai: élvezet, kéjgáz.

Egy olasz közmondás. Czink Lajos tanár barátomnak valami néprajzi munkájában olvastam egyszer valahol, hogy ezt: ha már lekerültél a hatalomról, majd akkor mondjuk meg, hogy ki voltál, a fiamei olasz proverbialgy fejezi ki: Primo si mazo, dopo si spesò il porco. Szó szerint fordítva: Először megölik, aztán megméri a disznót. *Lamos Jozsef.*

Szerkesztői üzenet.

F-r I-a, Nyiregyháza. Várjuk az említett költeményt.

Régi olvasónk Nehezünkre esik az udvariatlanság, de minthogy őszinte kritikát kér, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy a küldött verset tényleg gyöngye kísérletnek tartjuk.

Vártam valamit, egy egész héten vártam és most itt vagyok Kiegyve és árván.

Így kezdődik verse. Jó ez így: *valamit*; nem inkább *valakit*? No de, ha a mult héten nem jött, eljöhet még a következő hetekben s akkor „rég olvasónk” bizonyára meg fog vigasztalódni kedvezőtlen kritikánk miatt.

Halál ellen van orvosság. Lapunk irányával nem egyezik s azért nem is tudjuk ajánlani.

Dr. J-k J-f, Eperjes. Köszönettel vettük a küldött közérdekű cikket; a mai szám részére későn érkezett, legközelebb sorát ejtjük.

M-n Z-n, H Köszönjük a küldött költeményeket. A lapot a lappéldány felajánlása óta rendszeresen küldöttük.

R-k L-s, Eperjes. Az aggasztó tényeket tárgyzó cikket alkalomadtán közöljük.

I. M. G., Eperjes. Köszönjük a humoros rajzot; a Mulatóba soroztuk be.

Felelős szerkesztő: **dr. Rosenberg Teofil** Kiadótulajdonos: **dr. Koós István.**

Egy jókarban levő
kerékpár
 ■■■ eladó. ■■■
 Bővebb felvilágosítást nyújt Frechtmann, Központi Kávéház.

Geschmackvolle, elegante u. leicht ausführbare Toiletten
WIENER MODE
 mit der Unterhaltungsbeilage „IM BOUDOIR“. Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, mehr als 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen
 Vierteljährlich: K 3.50 = Mk. 3.—
 Einzelne Hefte 60 h = 52 Pfennig
GRATISBEILAGEN:
 „Wiener Kinder-Mode“
 „Für die Kinderstube“
 „Für ältere und stärkere Damen“
 „Für Haus und Küche“
 „Schnittmusterbogen“
 Schnitte nach Maß. Die Abonnentinnen erhalten Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pfennige unter Garantie für tadelloso Passen. — Die Anfertigung jedes Toilette-stückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht
 Gestellungen bei allen Buchhandlungen und Zeitungsgeschäften sowie beim Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI/2, Gumpendorferstraße 87. — Bei den Postanstalten zum amtlichen Tarif
 Die „Wiener Mode“ ist sowohl in der österreichischen als auch in der deutschen Postzeitungsliste eingetragen

A Főutea 40. sz. (Koós-) házban egy
ÜZLETHELYISÉG
 □ □ □ 1918. augusztus 1-jétől kiadó. □ □ □

